

KADER(-WERVING)

Geen enkele sportclub kan zonder goed en voldoende ‘kader’ de cluborganisatie draaiende houden. Hoe groter de club, des te meer er te doen is, des te meer kader er nodig is! Niet alleen bestuurlijk kader, maar vooral ook sporttechnisch kader. Bij schaakclubs moet je dan bijvoorbeeld denken aan: voorzitter, penningmeester, secretaris, wedstrijdleider, al dan niet betaalde trainers, begeleiders bij toernooien of wedstrijden, barmedewerkers, webmaster, materiaalbeheerder, etc.

Bij de meeste schaakclubs worden veel taken door relatief weinig mensen uitgevoerd. Een groot gevaar daarvan is dat het betreffende kader ‘overvraagd’ wordt en er problemen in de organisatie ontstaan als iemand tijdelijk of definitief wegvalt. Dat is voor de cluborganisatie onwenselijk omdat het veelal lastig is om op korte termijn een capabele opvolger te vinden, zodat de kwaliteit van de organisatie vermindert en er problemen ontstaan. Ook is het – eventuele - nieuwe kaderlid niet ingewerkt en zal in het begin veel tijd moeten investeren om zich in te werken. Een ander bekend probleem met kader is het feit dat het enthousiasme en de inzet veelal afneemt naarmate men een taak lang uitvoert. Tenslotte zijn er veel kaderleden die een taak op zich hebben genomen (‘niemand anders wilde’) maar er ongeschikt voor zijn.

Vandaar dat kaderwerving bij elke schaakclub een punt van voortdurende aandacht moet zijn. Niet alleen om de bestaande functies goed op te vullen, maar ook om potentiële kandidaten zo snel mogelijk te laten participeren en zodoende al kennis en ervaring op te doen.

Uitgangspunten daarbij moeten – mijns inziens – de volgende zijn:

- 1) Probeer zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de organisatie. Hoe meer mensen ‘ingewerkt’ zijn, des te makkelijker het is om taken over te nemen. Betrokkenheid kan je vergroten door een goede en duidelijke communicatie binnen de club.
- 2) Laat de functie zoveel mogelijk aansluiten bij ieders individuele capaciteiten: als men bepaalde expertise meeneemt, scheelt dat veel tijd in het uitoefenen van je taak. *Doe waar je goed in bent!*
- 3) Zorg ervoor dat de kennis zich verspreidt: *laat ‘nieuw kader’ meelopen*. Zodoende ziet men hoe een taak in de praktijk werkt en is de drempel lager om die taak over te nemen.
- 4) Documenteer zoveel mogelijk: dat vergemakkelijkt de overdracht en schept duidelijkheid voor alle betrokkenen. Een *draaiboek* per functie (*) is een kleine moeite maar zorgt voor een betere invulling van de taak!
- 5) Blijf de *kaderleden enthousiasmeren*: elke organisatie moet regelmatig geolied worden! Dat kan door nieuwe initiatieven aan te dragen, door leuke samenwerking met anderen, door succes en door ‘waardering’ op zijn tijd.
- 6) Indien iemand uitgekeken is op zijn functie, kijk dan of er een nieuwe uitdaging is te vinden door diegene een andere taak te laten vervullen (‘*jobrotation*’). Zodoende blijft hij actief en wordt zijn kennis alleen maar groter.

Wie benader je?

Alle **clubleden** die iets willen doen kan je een concrete taak aanbieden, want er is genoeg te doen voor de schaakclub! Bij veel andere sportclubs is het zelfs een verplichting voor alle leden om iets voor de clubs te doen, zoals een bardienst draaien, training te geven of een team te begeleiden.

Jeugdafdelingen worden nogal eens gedraaid door clubleden die onderwijzer zijn (geweest). Bij de meeste clubs is het echter lastig om clubleden te interesseren voor de jeugd omdat ze liever zelf schaken en dat botst met het energievretende uurtje jeugd voorafgaand aan de wekelijkse clubavond. Een keer analyseren of een lesje doen past meer in het straatje van de schaker. Weet je een goede clubschaker te overtuigen om les te geven, dan is een kadercursus aan te bevelen. Schaken kunnen ze al, maar les geven is een ander vak al denken veel schakers daar anders over! Via clubleden (huisgenoten, kennis, collega, vriend/-in, familie) wordt er ook wel eens iemand bereid gevonden wat te doen.

Ouders zijn veelal wel bereid een afgebakende taak op zich te nemen: persoonlijk vragen of via een opgavenformulier polsen of ze iets voor de club willen doen. Ook een ouderavond kan hieraan bijdragen. Daarnaast zijn ouders het gewenst (van andere sporten) dat zie iets voor de club moeten doen. Als ouders ingezet worden dan is, na verloop van tijd, hun neiging groot om meer te (willen) doen en kan je daar op inspelen. Veel jeugdschaakclubs worden inmiddels - voor een groot deel - gerund door ouders van jeugdleden.

Oudere jeugdleden voelen zich vereerd als ze hun energie in dienst van de club kunnen steken. Zeker als ze iets samen kunnen doen zijn ze vaak heel enthousiast. Met een goede begeleiding heb je een grote kans de bestuurders voor de komende decennia op te leiden. Laat duidelijk blijken dat hun inspanningen gewaardeerd worden en eventueel is een (financiële) beloning ook een idee. Een zakcentje bijverdienen door het geven van schaaktraining is leuker dan vakken vullen bij de AH! Daarnaast is het voor sommige jeugdleden - die uitgekeken zijn op het zelf spelen - een kans om ze voor de club te behouden. Door hun veranderde positie binnen de club heb je een kans dat ze lid blijven. Uiteraard kunnen ook **jonge jeugdleden** een steentje bijdragen.

Leerkrachten die affiniteit hebben met schaken zijn uiteraard prima krachten om lessen of trainingen te geven. Van les geven weten zij alles en zeker voor Stap 1 is dat belangrijker dan schaakkracht.

Ook zijn er enkele voorbeelden dat **kader van een buurclub** bereid is om les te geven. Indien je er een soort uitwisseling van kan maken dan snijdt het mes aan twee kanten. Daarnaast kan deze vorm van samenwerking / uitwisseling op vele terreinen voordeel opleveren: hulp bij eigen toernooien, goede persoonlijke contacten, gezamenlijk naar toernooien, etc.

Je kan ook proberen om **vrijwilligers van buiten de club** mobiliseren. Vooral voor concrete taken (webmaster, bardienst, materiaal repareren, ondersteuning bij toernooi en – eventueel – schaaklessen, clubblad) zijn mogelijk kandidaten te vinden buiten de club. Ik denk dan aan persoonlijke contacten via clubleden, maar ook via de plaatselijke ‘vrijwilligerscentrale’ kan de club kandidaten werven. Er zijn 130 vrijwilligerscentrales in heel Nederland (zie op de site: www.vrijwilligerscentrale.nl).

Ouderen of gepensioneerden zijn ook een goede doelgroep. In veel plaatsen zijn er organisaties waar ouderen hun – oude - vakkennis en deskundigheid aanbieden, bijvoorbeeld via 'het Gilde', zie hun site: < www.gilde-nederland.nl >. In Amsterdam kunnen alle actieve vrijwilligers gratis een WA- en ongevallenverzekering krijgen.

Werkzoekenden

Ook is er een (grote) groep werkzoekenden die graag iets voor de maatschappij willen betekenen. Die zouden graag als vrijwilliger bij een club aan de gang gaan.

Tenslotte heb je nog de mogelijkheid om **professioneel kader (*)** binnen te halen. Schaaktrainers zijn daar een voorbeeld van, waardoor de trainingen in deskundige handen zijn. De tarieven voor professionele trainers variëren tussen de € 30-50 per uur, afhankelijk van ervaring, diploma, eigen trainingsmateriaal en schaakniveau.

Hoe benader je kader?

Persoonlijke benadering komt het meest voor en daar is dan al een vorm van selectie aan vooraf gegaan. Afhankelijk van de functie zoekt men naar geschikte kandidaten binnen de club en vervolgens kan je die kandidaten polsen. De ene keer op een informele manier, aan de bar bijvoorbeeld. Soms op een formelere manier, denk dan aan benadering door de voorzitter of een schriftelijk verzoek. Met name ouders die tijdens het schaakuur op de club aanwezig blijven kan je eens aanspreken.

Een **oproep op de website** (clubblad of de ledenvergadering) levert normaliter weinig of geen reactie op, maar de oproep is dan wel nuttig om het kaderprobleem kenbaar te maken aan de leden. Sommige leden zullen er toch even over nadenken en dan komt een persoonlijke benadering door een bestuurslid niet uit de lucht vallen. Men moet misschien net even over een bepaalde drempel heen geduwd worden.

Ouders zijn een doelgroep bij een jeugdafdeling en op een **ouderavond (*)** is het vaak nuttig zaken doen. Geef duidelijk aan waar de club behoefte aan kader heeft en vrijwel altijd staan er ouders op om de club te helpen.

Een **enquête (*)** onder de ouders en/of seniorleden – al dan niet voorafgaand aan een ouderavond – geeft doorgaans ook de nodige respons. Ook hier geldt dat men een zo duidelijk mogelijk beeld moet schetsen van de behoefte van de club, zodat men er concreet over na kan denken.

(*) Ik heb nog meer bruikbare informatie op dit gebied

NUTTIGE TAKEN

Hieronder diverse taken binnen een schaakclub. Geef voor elke taak 1, 2 of 3 concrete persoonlijke of praktische capaciteiten aan die daarvoor wenselijk zijn.

- Vervoer bij toernooien/wedstrijden
- Teamleider
- Groepsleider
- Wedstrijdleider
- Uitslagen verwerken en standen bijhouden
- Website bijhouden
- Artikelen (website / clubblad) schrijven
- Clubblad in elkaar zetten
- Materiaal beheren
- Les geven
- Nakijken huiswerk
- Ondersteuning bij de lessen
- Toezien op orde en rust tijdens het schaken
- In taakgerichte commissie deelnemen
- Bardienst draaien
- Ledenadministratie verzorgen
- Inkopen doen
- Notuleren vergaderingen
- Vergaderingen voorzitten
- Helpen bij organiseren toernooien
- Simpele taken bij een toernooi
- Sponsorwerving

NUTTIGE TAKEN

Hieronder diverse taken binnen een schaakclub met de gewenste capaciteiten erachter. Probeer met de gewenste capaciteiten rekening te houden als je nieuwe mensen benadert.

- ❑ Vervoer bij toernooien/wedstrijden (betrouwbaar, communicatief, auto!)
- ❑ Teamleider (betrouwbaar, organisatorisch, vervoersmiddel, spelregelkennis)
- ❑ Groepsleider (systematisch werken, sociaal, spelregelkennis)
- ❑ Wedstrijdleider (spelregelkennis, schaakkennis)
- ❑ Uitslagen verwerken en standen bijhouden (systematisch, computerkennis)
- ❑ Website bijhouden (computerkennis, accuraat)
- ❑ Stukjes schrijven (taalvaardig, goed inschatten niveau lezers)
- ❑ Clubblad in elkaar zetten (technisch, niet alleen op pc)
- ❑ Materiaal beheren (handig, technisch)
- ❑ Les geven (didactisch, sociaal, op hoger niveau: schaakkennis)
- ❑ Nakijken huiswerk (enige schaakkennis is gewenst)
- ❑ Ondersteuning bij de lessen (sociaal)
- ❑ Toezien op orde en rust tijdens het schaken (kordaat, sociaal vaardig)
- ❑ In taakgerichte commissie deelnemen (speciale expertise)
- ❑ Bardienst draaien (handig, vlot, communicatief)
- ❑ Ledenadministratie (accuraat)
- ❑ Inkopen doen (accuraat, auto)
- ❑ Notuleren vergaderingen (goed geheugen, taalvaardigheid)
- ❑ Vergaderingen voorzitten (vergadertechnieken, communicatief sterk)
- ❑ Helpen bij organiseren toernooien (organisatorisch, daadkrachtig)
- ❑ Simpele taken bij een toernooi (geen bijzondere)
- ❑ Sponsorwerving (contacten in het bedrijfsleven en verbaal sterk)